

Maria

Renovering av
Hjärtums kyrka

Svenska kyrkan

Lutherrosen

Det har kanske inte undgått dig att vi i år firar ett 500-årsjubileum. Det var år 1517, som Martin Luther spikade upp sina teser i Wittenberg. Detta blev början till det som vi kallar för "reformationen" och som ledde till att den västerländska kyrkan, som leddes av påven i Rom, splittrades upp i olika kyrkor. Svenska kyrkan blev en evangelisk-luthersk kyrka. Men Martin Luther ville ingalunda splittra kyrkan. I stället ville han lyfta fram det som är kristendomens centrum, nämligen rättfärdiggörelsen genom tron.

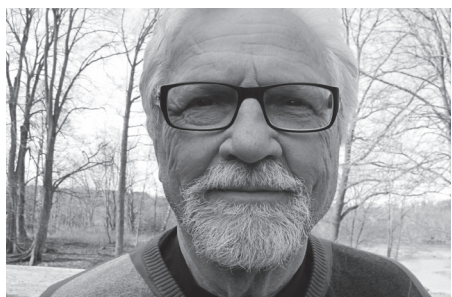
Det finns mängder av teologiska böcker som handlar om Luthers teologi och det kommer ständigt nya, inte minst nu under jubileumsåret. Numera ses Luther som teolog för alla kristna. Även påven i Rom erkänner numera Luthers storhet.

Kan man i några korta ord beskriva Luthers budskap? Jo, det finns något som kallas "Lutherrosen" (se bilden), från början ett sigill från Luthers egen tid. Detta sigill sammanfattar Luthers tolkning av Evangeliet på ett enkelt sätt.

Lutherrosens symbolik är enligt följande: I mitten ser du ett svart kors i ett rött hjärta. Jesus dog på korset för våra synders skull. Korset är symbolen för hela den kristna tron. Det vill påminna oss om att det är hjärtats tro på den korsfäste Jesus Kristus som räddar och befriar oss från synden, döden och djävulen. Korset och hjärtat är omgärdat av den vita rosen, som säger oss att denna hjärtats tro på Kristus ger glädje, tröst och frid. De gröna bladen visar på det kristna livets växt som sker genom Ordet och Sakramenten. Den blåa bakgrunden visar på det kristna hoppet att få komma till himmelen, att få vara hos Kristus i evighet. Runt omkring finns den gyllene ringen. Den symboliserar det eviga livet, den himmelska glädjen som finns hos Gud i himmelen.

Vår svenska kyrka står i den lutherska traditionen. Detta har på många olika sätt präglat det svenska folket. Förr var det kanske mest katekesen och den lutherska läran som satte spår i folkdjupet. I dag är det gudstjänstlivet med förkunnelsen av Guds Ord och den heliga Nattvarden, som står i centrum.

Du är alltid välkommen att dela gudstjänstlivet i våra kyrkor i Fuxerna, Hjärtum, Västerlanda och Åsbräcka. Kanske kan det bli en reformation också i ditt liv!

ROLAND KRISTENSSON
Kyrkoherde emeritus

Maria FÖRSAMLINGSBLADET

Utgivare Svenska kyrkan i Lilla Edet med fyra nr/år och distribueras till alla hushåll.

Ansvarig utgivare: Mikael Isacson
Redaktionsgrupp: Inger Lindeskog, Lisbeth Olsson och Marcus Stille

Framsida: Arbetsledande kyrkvaktmästare Mattias Andersson och kyrkorådets ordförande Gustaf Hermansson utanför Hjärtums kyrka.

Namnet Maria syftar på Jesus mor som fick föda Guds son, Maria från Magdala som var i hans närhet, samt Maria, Jakobs mor, som var det första vittnet om Jesus uppståndelse.

Svenska kyrkan i Lilla Edet består av tre församlingar – Hjärtum, Västerlanda och Fuxerna-Åsbräcka – och är en del av den världsvida Kyrkan. Genom gudstjänst, diakoni, undervisning och mission vill vi tillsammans ta emot och förmedla Guds kärlek.

Präster

Mikael Isacson, 0520 - 49 47 02
Bo Westergaard, 0520 - 49 47 04
Marcus Stille, 0520 - 49 47 05
Rolf Pettersson, 0520 - 49 47 06

Diakoner

Merja Andersson, 0520 - 49 47 07
Inger Lindeskog, 0520 - 49 47 08

Svenska kyrkan i Lilla Edet
Fuxernavägen 10
463 33 Lilla Edet

0520-49 47 00

svenskakyrkan.se/lillaedet

Hur säger man hej då?

Efter 13 år som präst i Lilla Edet slutar jag efter påsk. Det har varit roliga år och jag kommer att bära med mig mycket från alla er jag mött, från de tre församlingarna och från alla gudstjänster.

DEN HELIGE Mikael's dag – som inte har något med mig att göra – 2003 besökte jag för första gången Fuxerna kyrka. Det var inte bara första besöket i kyrkan, utan även i Lilla Edet. Kanske är det talande att en som är född och uppvuxen på Hisingen aldrig tidigare hade varit på Edet. De flesta göteborgare tror ju att det är längre hit än vad det är.

EN PRÄSTTJÄNST var ledig och jag skulle se om den var något för mig. Efter 12 år i Uppsala var det nämligen dags att styra kosan tillbaka till Sveriges framsida. Under högmässan blev jag förtjust i kyrkan – inte minst altarpuppans – och tänkte att här skulle jag kunna verka som präst på ett sätt som jag ville. Och det har jag kunnat. Att söndag efter söndag få fira högmässa tillsammans med en församling. Att få möta människor i olika livssituationer. Och inse att de människor jag träffar på en begravning kan jag om ett par månader se på ett dop eller dagen efter på Boströms. Allt har varit värdefullt. Och de senaste åren har jag fått möta mina gamla konfirmander. Nu får jag viga er eller döpa era barn.

FÖR MIG HAR prästtjänsten förändrats. Jag började som "vanlig" präst, blev sedan kyrkoherde för Fuxerna-Åsbräcka församling och fick därmed ett övergripande ansvar för hela verksamheten. Efter ytterligare år utökades ansvaret till att omfatta även Hjärtum och Västerlanda. Inte alla sådana fusioner/sammanslagningar har gått bra i Svenska kyrkan. Men vi – brukar jag säga – har gjort

det så bra vi har kunnat. Och det har blivit bra. Under mina år har jag också fått se människor komma till tro på Kristus och fått se människor ta sin tro på annat allvar. Personer som ingen trodde skulle gå i kyrkan, firar idag regelbundet varje söndag gudstjänst. Många tänker sig att kyrkobesöken bara blir färre och färre. Det är inte en korrekt bild – åtminstone inte i ett par av våra kyrkor!

ÄNDÅ ÄR DET enskilda människor som har betytt mest. Ni är många som har en stor plats i mitt hjärta! Både er jag mött söndag efter söndag i kyrkorna och er jag har mött mer sällan eller i andra sammanhang. Jag är djupt tacksam för vad jag har fått lära mig som präst här, för vad församlingarna i Fuxerna-Åsbräcka, Västerlanda och Hjärtum har fått betyda, för alla människor jag fått möta. Och inte minst går tacksamheten till Gud, vår Fader, för att han låtit mig vara präst här. Den 8 maj drar jag vidare till Kungälv-Ytterby församling för att vara kyrkoherde där.

HUR SÄGER man då hej då? Jag vet inte. Det sker inte utan känslor. Men jag avskedspredikar i Fuxerna kyrka på Annandag påsk, 17 april, kl. 10. Det skulle göra mig glad, om inte bara ni som brukar gå i kyrkan ofta, utan även ni som jag fått möta i olika sammanhang och som bara går vid enstaka tillfällen – eller inte alls – ville komma. Det ger en möjlighet att säga hej då – eller på återseende! ■

MIKAEL ISACSON
Kyrkoherde t.o.m. 7 maj

TACK

På kyrkorådets vägnar vill vi framföra vårt varma tack till Mikael för hans goda och gedigna arbete i vårt pastorat. Mikael började som komminister i dåvarande Fuxerna-Åsbräcka pastorat 2004 och blev dess kyrkoherde 2008. Därefter ledde han arbetet med sammanslagningen av pastoraten på båda sidor av älven till det nuvarande Lilla Edets pastorat år 2013. Här visade han prov på sin stora administrativa skicklighet. Förändringar av detta slag brukar inte gå smärtfritt förbi, men genom ett mycket gott ledarskap har allt blivit till belåtenhet. Därutöver är Mikael framförallt en bra präst och en god förkunnare som under sina år i Lilla Edet gjort sig mycket omtyckt både bland församlingsbor och anställda.

Vi tackar Mikael för hans tid i vårt pastorat och önskar Guds rika välsignelse över det kommande arbetet i Kungälv.

För kyrkorådet i Lilla Edets pastorat

Gustaf Hermansson
ordförande

Margrethe Kristensson
vice ordförande

Förföljda kristna utan skyddsnät

Ett par gånger om året är det Söndag+ i Hjärtum församling. Årets första Söndag+ började med att Marcus Stille höll i gudstjänsten i Hjärtums kyrka. Närmare 40 personer hade sökt sig dit.

EFTER GUDSTJÄNSTEN gick vi till församlingshemmet där Församlingsskåren i Hjärtum och Västerlanda bjöd på förstärkt kyrkkaffe.

I DAG GÄSTADES vi av Andreas, som av säkerhetsskäl undviker att publicera sitt namn i tryck. Han berättade och visade filmklipp om "Dina förföljda syskon" och Open Doors arbete.

OPEN DOORS grundades 1955 av holländaren Broder Andrew. Som pojke drömde Andrew om att vara en hemlig agent med uppdrag på fiendens sida. Som vuxen blev han en "hemlig agent" för Gud. Uppdraget var fyllda av faror, finansierade av tro, kantade av mirakel och burna av bön. När han korsade "stängda" gränser bad han, "Herre, i mitt bagage har jag

Skriften som jag vill ta till dina barn. När du vandrade på jorden gjorde du blinda ögon seende. Nu ber jag, gör seende ögon blinda. Låt inte vakterna se de saker du inte vill att de ska se". Och det gjorde de aldrig.

OPEN DOORS är en internationell missionsorganisation, politiskt oberoende och inte bunden till något samfund eller förening. De arbetar ekumeniskt med ett omfattande arbete världen över. Open Doors finns i 60 länder, och har 24 kontor på olika platser. 14 av dem finns i väst.

KRISTNA ÄR den mest förföljda religiösa gruppen i världen. Över 215 miljoner kristna möter allvarlig förföljelse på grund av sin kristna tro. På en del ställen räcker det med att du äger en bibel för att riskera att dödas. Det är ingen självklarhet att kunna samlas för att be. På andra ställen kidnappas många flickor; de våldtas, tvångskonverteras och gifts bort. Barnen lever i fara både under skoldagen och på väg till och från skolan. Miljoner kristna lever under allvar-

ligt förtryck, de får de sämst betalda jobben eller stängs ute från utbildningssystemet eller så bojkottas deras affärsverksamhet. Förföljelsen visar sig i många olika former. Trots det är det väldigt få som ger upp. De står fast vid sin kristna tro genom stormen.

OPEN DOORS arbetar i de länder där förföljelsen av kristna är som störst. Trosutövar i Nordkorea har det mycket svårt, tätt följt av Somalia. I Nordkorea tvingas kristna gå under jorden, om deras tro upptäcks riskerar de att hamna i arbetsläger eller till och med dödas. Open Doors stärker, utrustar och uppmuntrar den lokala församlingen att trots förföljelsen vara Kristi ljus på dessa platser. Där andra kristna organisationer inte kan komma in eller har tvingats fly från förtryckande regeringar eller kulturer finns Open Doors och tillhandahåller biblar, utbildar kristna ledare, stöttar och är närvarande, ber samt försöker bilda opinion för dessa lidande systrar och bröder.

VARJE ÅR lanserar Open Doors rapporten World Watch List. Där uppmärksammas de 50 länder där det är som svårast att vara kristen. Det är platser där kristna måste dölja sin tro, där de tvingas möta kränkningar, misshandel, fängelsestraff och till och med döden för sin tro på Jesus. Bönen står i centrum för Open Doors arbete. Varje månad ger de ut en kostnadsfri tidning och bönekalender.

VI SOM FICK lyssna till Andreas berättelser och filmklipp, berördes av att det är så många bröder och systrar som har en svår situation och förföljs för sin tro på Jesus. Vi är så vana vid vår frihet att vi ibland glömmer hur lyckligt lottade vi är att leva i ett fritt land som Sverige.

Efter en givande dag slutade vi med en bön som Andreas ledde oss i.

RAGNHILD ABRAHAMSSON

Efterlysning - Dopen & Sommarkyrkan

Ett säkert tecken på att sommaren har kommit är Sommarkyrkan i Fuxerna kyrka veckorna före och efter midsommar, och Vägkyrkan i Västerlanda veckorna därefter. (I Hjärtum gör vägkyrkan ett uppehåll 2017, pga renoveringen av Hjärtums kyrka, se sid. 8-9.)

Ett annat säkert sommar-tecken är de många dopen som avlöser varandra. I år tänkte vi kombinera Sommarkyrkan och dopen. Det blir helt enkelt doptema i Fuxerna kyrka kring midsommar. Det finns en berättelse att berätta – om vad dopen innebär och hur den tusenåriga seden att döpa barnen har gestaltats och förändrats. Det finns också yttre ting av visa och förklara. Om du hjälper till, kan hela kyrkan vara klädd i dopdräkter under midsommar och veckorna där omkring.

VILL DU LÅNA UT DINA DOPFÖREMÅL TILL EN DOPUTSTÄLLNING I FUXERNA KYRKA UNDER ETT PAR SOMMARVECKOR?

Vi söker nu efter föremål kopplade till dopen: dopdräkter och andra kläder som använts vid dop, dopgåvor av olika slag etc. Kanske har du en dopsked att låna ut till utställningen? Eller en tårtdekoration som funnits med vid ditt eller dina barns dop? Kanske har ni i släkten en dopklänning som gått i arv, med eller utan broderade namn på dem som döpts i den? Kanske har du något riktigt gammalt föremål som du vågar låna ut – en doppsalmbok, en dopskål eller - vad vet vi?

Ekumenisk frukost

Under den ekumeniska böneveckan i januari träffades några personer från de olika kyrkorna i Lilla Edet till gemensam frukost och bön i Fuxerna församlingshem. På plats fanns representanter både från Equmeniakyrkan, Pingstkyrkan och Svenska kyrkan.

EFTER INLEDANDE morgonbön i Mariakapellet och frukost som ordnats av några av församlingens trotnäre, följde ett enkelt samtal. Det är värdefullt att få delge varandra information om vad som rör sig och är på gång i respektive samfund. Utmaningen att på bästa sätt möta samhällets många pojkar från Afghanistan och familjer från Syrien är också ett ständigt återkommande samtalsämne.

UNDER FRUKOSTEN delades också längtan efter att få fira gudstjänst tillsammans. Liksom förra året blir det en friluftsgudstjänst på Tösslandagården i samarbete med Hembygdsföreningen. Nytt för i år är att denna blir en ekumenisk gudstjänst, där även Equmeniakyrkan deltar. Pastor Gunilla Svensson predikar och någon präst från Svenska kyrkan leder gudstjänsten som blir torsdagen den 13 juli kl. 17.00.

Nästa EKUMENISKA FRUKOST äger rum torsdagen den 31 augusti kl. 9.00 i Equmeniakyrkan (f. d. Missionskyrkan).

Det finns ingen jordisk släktskap,
det finns ej ett vänskapsband
som binder hjärta till hjärta
så fast uti främlingsland
som detta att äga gemensamt
en Fader, en tro, ett hopp,
att vara en andlig enhet
som lemmar i Kristi kropp.

Sv ps 301:2

Hand i hand inför Guds ansikte

höstas var det en prova-på-kväll med Heliga danser i Hjärtums församlingshem. Intresset var stort och det fanns önskemål om att det skulle bli fler träffar. Därför kommer vi att ha ett antal danstillfällen under våren. Du kan komma och vara med en gång eller flera.

VAD ÄR DÅ HELIGA DANSER?

Dans i religiösa sammanhang är inget nytt. Redan i gamla testamentet talas det om dans: Mirjams dans vid övergången av Röda havet, Davids dans

framför arken och i Psaltaren 87:7 står det: ”Under sång och dans skall man säga, alla mina källor är i dig.” Även i nya testamentet talas det om dans, och i Matteusevangeliet säger Jesus:

”Vi spelade för er, men ni ville inte dansa”

DET FINNS EN SKILLNAD mellan sakral dans, liturgisk dans och Heliga danser. I Heliga danser deltar alla, det finns inga åskådare, lika lite som det finns åhörare till psalmsång och böner. Dansen består av enkla rörelser och stegkombinationer som utförs hand i hand i cirkel eller som långdans. Dansen är en gemensam handling för samhörighet och andlig växt. Det är en ordlös bön och lovsång.

Jag älskar dansen
för den befriar människan
knyter den sorgsne till gemenskap.
Jag älskar dansen
som främjar sundhet, klarhet
i tanken och en rörlig själ.
Dans är en förvandling
av rum och tid
för människorna som
ständigt är i fara
att förfalla till tanke,
vilja och känsla.
Jag älskar dansen.
O, människa lär dig att dansa
för annars vet änglarna i
himlen inte vad de
skall göra med dig.

Augustinus (354-430 e Kr)

Tack till alla ideella krafter!

Tillsammans är vi församling. Vi har alla något att bidra med i församlingarnas liv och många ger av sin tid och sitt engagemang utan att få något i plånboken för det. Det ville församlingarna i Lilla Edets pastorat uppmärksamma och tacka för. Därför bjöds ideella medarbetare in till fest i Folkets hus i Lilla Edet i slutet av januari och 121 personer slöt upp.

Här bjuder vi på några bilder från kvällen. Tack än en gång alla ideella krafter i Västerlanda, Hjärtum och Fuxerna-Åsbräcka!

TILLSAMMANS ÄR VI FÖRSAMLING

Renovering och ombyggnad av Hjärtums kyrka

Hjärtums kyrka ska renoveras och byggas om. Det har inte skett någon ordentlig renovering sedan 1960-talet, men nu är det dags. Beslutet togs av kyrkofullmäktige i november, och sedan dess har man slipat på detaljerna. Senast till påsken 2018 hoppas man kunna återinviga en fin och funktionell församlingskyrka.

En kall februaridag möter jag kyrkorådets ordförande Gustaf Hermansson och arbetsledande kyrkvaktmästare Mattias Andersson i Hjärtums kyrka. Vi börjar med att kika utomhus.

VAD BEHÖVER RENOVERAS?

–Utvändigt har vi en algpåväxt på fasaden som behöver åtgärdas. Problemen är störst på tornet, byggt omkring år 1900. Det skiftar i rött. Dessutom kommer entrén att handikappanpassas. Det blir en ramp med dörröppnare.

–Invändigt byter vi värmesystem från direktverkande el till vatten-

buren bergvärme – och vi byter ut all el. Elsystemet närmar sig 50 år, och det i sig innebär en stor brandrisk.

–Vi öppnar upp vapenhuset och får ett större ljusinsläpp. Idag stjär de båda trapporna mycket ljus. Läktaren förlängs, och vi tar bort en del bänkar under den, för att skapa större flexibilitet och tillmötesgå dagens krav. I gengäld kan vi bygga en ny sakristia och en handikaptolett. På södersidan blir det ett pentry och samlingsrum med möjlighet att ta emot mindre sällskap. Det hela avgränsas med glasdörrar och en vikvägg.

–Behövs inte alla platser i kyrkan ibland, undrar jag. T.ex. då man sjunger in julen och vid konfirmationer? Gustaf är snabb med att svara. –Det blir en ny extra trappa från läktaren ner i själva kyrkorummet. När den kommer till, får vi godkänt av brandmyndigheterna att ha stolar där uppe. Genom att dessa nya platser tillkommer på läktaren, blir nettoförlusten minimal.

BÄTTRE FÖR BARNFAMILJERNA

–Vi kommer också att ta bort två bänkar vid korsgången, för att barnfamiljer ska kunna få disponera ett utrymme där barnen kan vara friare än de är i en vanlig bänk. Här möbleras med ett litet barnbord, men man kan även ställa barnvagnar och rullstolar där. På det viset kommer barnen närmare händelsernas centrum än om de sitter och ritat och leker längst bak. När många platser behövs i kyrkan, finns fortfarande möjligheten att fylla upp med stolsrader i det här utrymmet.

Man förstår att kyrkorådets ordförande har en djup förankring i bygden och i församlingen. Gustaf Hermansson talar för alla generationer, och med många decenniers erfarenhet av det kyrkliga livet.

–När våra barn var små fick vi en högtalare i rummet där bak. Då kunde man följa med och lyssna utan att barnen störde gudstjänsten. Idag vill vi ha delaktighet för alla, och det är ju det viktigaste – att barnen är med.

Man har också försökt tillmötesgå ett önskemål från prästerna.

–De vill gärna leda gudstjänsterna från sidan och fira mässan bakom altaret, vända mot folket. I koret kommer vi därför att få ett fristående altare och altarring med löstagbara sektioner. Predikstolen flyttas österut för att frigöra fönsterytan och få in mer ljus. –Det blir också nytt, användarvänligt ljud och ljus, och ett modernt system med projektorer och filmdukar som kan användas vid behov.

VARFÖR GÖRS DENNA

OMFATTANDE OMBYGGNAD?

Som jag nämnde: el- och värmesystem är gamla och behöver bytas. Vi har också mögellukt här inne. Det är ett arbetsmiljöproblem för dem som jobbar här, men också ett problem för vissa av dem som besöker kyrkan. Vi har gjort försök med fläktar, men till slut kommer man till en punkt när man måste ta ett helhetsgrepp, säger Gustaf. Mattias fyller i.

–Vi har ett oventilerat utrymme här under golvet, som är felkonstruerat. Man har använt tryckimpregnerat virke direkt på underlaget, vilket är fel, och nu har vi en instängd källarmiljö med mögel i isoleringen. Hela golvet måste brytas upp och ersättas.

HUR BEKOSTAS RENOVERINGEN OCH OMBYGGNADEN?

–Staten betalar ut kyrkoantikvarisk ersättning för renovering av kulturföremål. Därifrån får vi ca 1,5 miljoner. Därutöver har vi avsatt budgeterade medel för detta, även tidigare år, och tillsammans med fondmedel blir det ca 8 miljoner. Vi får se om det räcker. Man känner en viss oro för vilka kostnader golvet kan dra med sig – och det som finns därunder. Mögelproblemet måste lösas.

Gustaf bär tron och församlinglivet i sitt hjärta, och ser ljust på framtiden. –Jag ser det så, att den stora kostnaden kommer om vi inte använder kyrkobyggnaden. Det kulturella värdet går hand i hand med de andliga värdena.

NÄR SKA BYGGET STARTAS UPP OCH HUR LÅNG TID BERÄKNAS DET TA?

Det är arbetsberäknat till tio månader, och vi hoppas kunna komma igång nu under våren.

–Vad innebär det för församlingen under byggtiden?

Vaktmästare Mattias förklarar att kyrkan kommer att vara helt stängd under den tid då renoveringen och ombyggnaden pågår.

–Det blir byggarbetsplats här. Inga gudstjänster eller förrättningar kan

hållas i Hjärtums kyrka, utan vi hänvisar till övriga kyrkor. Söndagens gudstjänster blir i Hjärtums församlingshem. Det gäller även dop.

VAD INNEBÄR DEN HÄR

RENOVERINGEN FÖR DIG I DITT ARBETE SOM VAKTMÄSTARE?

–Bära mer stolar! Mattias skrattar. Först ska vi tömma hela kyrkan, och det kommer troligtvis att bli förvaring av inventarier, möbler och lösa prylar i containrar.

Gustaf talar vidare om vad man önskar när kyrkan återinvigs om ett år eller så. Jag frågar vad man hoppas kunna åstadkomma med ombyggnaden.

–Vi önskar en varm och välkomnande kyrka, som skapar trivsel och inbjuder till gemenskap. De enkla kyrkkaffena efter varje gudstjänst är något som vuxit fram efterhand. Den sociala delen är väldigt viktig, att få byta tankar med andra.

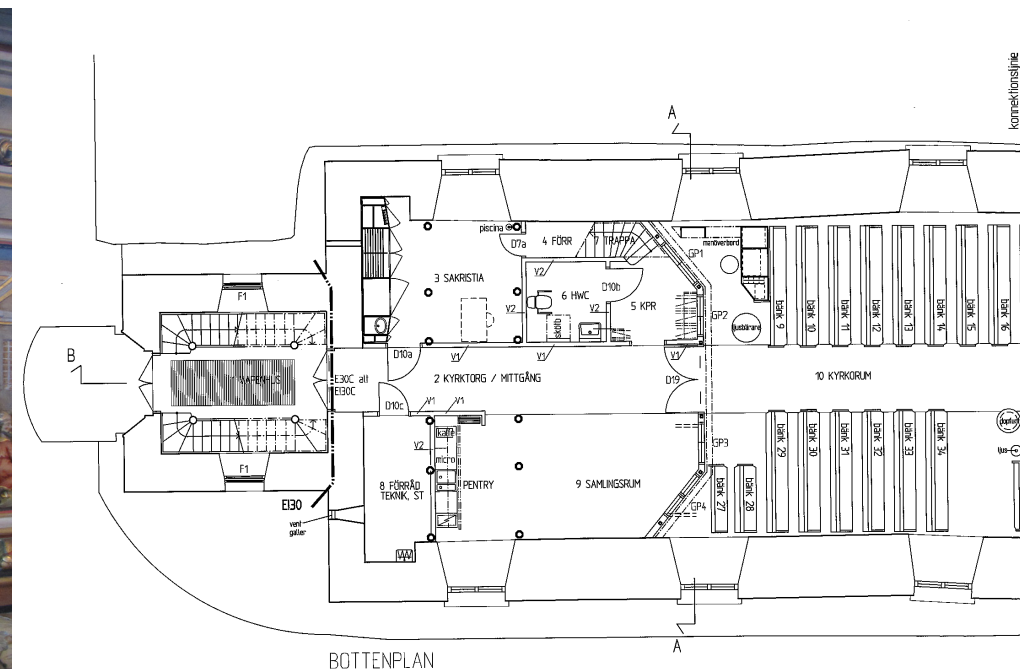
–Här vill vi förena det moderna med det gamla. Just nu känns det väldigt positivt, vi har ett ”go” i pastoratet som jag aldrig tidigare upplevt. Då är det roligt att det också blir fint i våra kyrkor.

INGER LINDESKOG

Hjärtums kyrka

Hjärtums kyrka har anor från 1200-talet. Kyrkan förlängdes 1695 med nio meter. År 1900 tillkom tornet och tak och väggar dekorerades med målningar.

På 1960-talet skedde den senaste renoveringen. Då tillkom nuvarande orgel och bänkar, och takmålningarna blev övermålade.

En världsvid kristenhet

Kristen är man aldrig på egen hand. Som döpta och troende är vi infogade i ett större sammanhang. Bibeln talar om en kropp, där Kristus är huvudet och vi är lemmarna. (Rom 12:4-5) En annan biblisk liknelse är bilden av de kristna som ett levande tempel. "Ni har fogats in i den byggnad som har apostlarna och profeter till grund och Kristus Jesus själv till hörnsten." (Ef 2:20)

ALLA DÖPTA hör samman. Och ingen som vill ta sitt dop och sin tro på allvar kan blunda för verkligheten: vi angår varandra, både lokalt och globalt. Paulus skriver: "Lider en kroppsdelen, så lider också alla de andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra." (1 Kor 12:26) Över hela jorden finns den kristna kyrkan, med olika glädjämnen och utmaningar på olika kontinenter. Vi behöver se varandra och stötta varandra med de gåvor och resurser som just vi har fått. Därför finns Svenska kyrkans internationella arbete.

SVENSKA KYRKAN må lida brist på mycket, men de flesta av våra 6 miljoner medlemmar har mer pengar än medlemmarna i våra systerkyrkor i andra delar av världen. Under advent/jul och i fastetiden (som varar från askonsdagen och fram till stilla veckan, veckan före påsk) görs stor insamlingskampanjer. Under fastekampanjen 2017 lyfter Svenska kyrkans internationella arbete en av våra allra mest grundläggande mänskliga rättigheter: rätten till mat.

KO- OCH KALVPROJEKTET i Tanzania är ett exempel på hur vi jobbar för att alla ska kunna äta sig mätta. Tallriken symboliserar de skålar, kastruller, sädessäckar och matförråd som alltför ofta är tomma för miljoner människor runt om i vår värld.

I VÄSTERLANDA FÖRSAMLING inbjöds till kyrklunch på fastlags-söndagen den 26 februari. 13 personer kom och åt, och betalningen – 100 kronor per person – tillföll fastekampanjen. I Västerlanda församlingshem finns också ett lotteri till samma ändamål, där man kan köpa lotter t.ex. i samband med onsdagssoppan.

I HJÄRTUMS församling ordnades med brödauktion på tisdagscaféen den 14 mars. Skänkt bröd bytte ägare och hela behållningen, drygt 2000 kronor, gick till Svenska kyrkans internationella arbete.

FUXERNA-ÅSBRÄCKA församling serverade våfflor med sylt och grädde till kyrkkaffet den 26 mars. Våra unga

ledare stod för gräddningen och övriga gudstjänstfirare för betalningen.

DETTA ÄR NÅGRA EXEMPEL på vad som gjorts för att bidra till att samla in de 50 miljoner som är målet den här gången. Nu på palmsöndagen den 9 april avslutas fastekampanjen. Då är du välkommen att lämna ett större bidrag i kollekthåven. På det sättet medverkar du till att systerkyrkor i världen får del av vårt överflöd. En annan gång är det deras överflöd som skall avhjälpa vår brist, kanske bristen på gemenskap, frimodighet och glädje i tron. "Så blir det jämvikt", säger Bibeln. (2 Kor 8:14)

INGER LINDESKOG

Samordnare för den internationella gruppen i Lilla Edets pastorat

SMS: A KO
TILL 72 905
& GE 100 KR

MATRÄTTEN
– FÖR ALLAS RÄTT TILL MAT

Doreen, 4 år, får genom ko-kalvprojektet i Tanzania mjölk varje dag, och familjen en inkomst. Foto: Magnus Aronson/IKON

En kall dag i februari var det dags igen för Messy Sunday i Västerlanda. Ett lockande koncept som ska möta barn i en omgivning som vanligtvis är anpassad för vuxna. Kyrkan är tänkt som mötesplats i alla åldrar, men det är pensionärer och daglediga som oftast hittar till församlingens olika samlingar.

Det är trevligt när porten öppnas för en blandning av unga familjer och äldre. Vi börjar med drop-in-fika så att man kan komma i sitt eget tempo. När det handlar om familjer med barn fungerar klockan annorlunda. Det ska bytas en blöja i sista stund – igen! Eller bilnyckeln är mirakulöst försvunnen.

De flesta barn är duktiga på att pyssla, sjunga och lyssna. Generationskrocken ligger i att de gör det på en kvart. En kvart med pyssel, en

kvart sång och en längre kvart i kyrkan till en andakt. Barnen kan känna igen sig i ord och sång, för de upplever det de har lärt sig tidigare i den lilla sång- och pysselstunden. De får ett sammanhang. Prästen knyter ihop säcken med en barnanpassad bön. Det finns utrymme att dramatitera bibelberättelser om man har äldre barn, eller att visa föremål, så att det man hör blir mer konkret.

Under tiden har barnen blivit hungriga igen. Nu ska det bli riktig mat. Den tillagas tyvärr inte genom ett under, inte ens när man ibland ber innerligt om det. Det är tack vare ideella medarbetare som maten blir en höjdpunkt. Senast blev det ett samarbete mellan Hjärtum och Västerlanda, då det gjordes kycklingssoppa till två tillfällen. Det var en trevlig sammankomst som på rekordtid åstadkom en soppa som blev både fantastisk och uppskattad av barn och vuxna.

Ragnhild från Hjärtum tycker att det roligaste med Messy Church – en liknande verksamhet som Messy Sunday fast på en dag mitt i veckan – är att den är öppen för alla, men på

barnens villkor. Ulla Koch, också från Hjärtum, tycker att det är så trevligt när barnen kommer till köket, hälsar god dag eller tackar för maten. Elsie Sundberg och Sophie Kanter Karlsson stod för serveringen denna gång på Messy Sunday i Västerlanda och det kom mycket folk. "Vi får göra mer soppa nästa gång, så att alla kan få en tallrik till."

Speciellt barnen brukar oftast äta bättre i gott sällskap, när andra barn också äter. Denna gång åt alla sin soppa eller det som fanns i den. Messy Sunday och Messy Church är ett trevligt koncept som ska öppna kyrkan över generationsgränserna, utan att föräldrarna behöver vara stressade över livliga barn. Den äldre generationen kan ställa sina frågor, för man kan se förändringar, men kanske inte alltid förstå dem. Utvecklingen går rasande fort och det är inte lätt att hänga med om man inte kan uppleva den själv. Samtidigt har man stor livserfarenhet att bidra med, och mer tid och tålamod att lyssna. Här möts ung och gammal. En win-win situation...

ANTONIE HOFFMANN

Missa inte nästa
MESSY SUNDAY
Söndag 21 maj
kl 10.30
i Västerlanda
församlingshem

Hur känns det att vara kristen? Barnets raka fråga kom utan minsta förvarning från 9-åringen som var på besök. Hur det känns att vara kristen? Jag hade precis kommit hem från jobbet i Göteborg, var fortfarande i hallen och hade inte ens tagit av mig jackan. Jag hade böjt mig ner för att ta av mig skorna och mötte barnets blick. Hon såg mig rakt i ögonen och det var solklart att hon inte tänkte vänta många sekunder på ett svar.

Jag tittade ner för att knyta upp mina skor. Tankarna for genom huvudet. Tankar som i första hand inte handlade om svaret jag förväntades ge utan om frågan jag just fått ställd till mig.

"Hur känns det att vara kristen?"
Varför har jag aldrig fått den frågan
förut? Hur kommer det sig att jag,
som räknat mig som kristen i hela
mitt liv, aldrig fått den frågan tidi-
gare? *(Jag blir nyfiken; du som läser
detta som inte är kristen - har du ställt
frågan till någon? Du som läser detta
och är kristen - har du fått frågan
någon gång?)*

Jag har funderat en del på frågan om varför jag är kristen. När jag var liten var svaret att jag är döpt och uppväxt i en kristen familj. Under en period i mitt liv var svaret att jag inte förmodade att lämna den kristna tron, trots att det fanns en dragning åt att lämna, en lust att förkasta, en vilja att göra uppror. När jag ser tillbaka på mitt liv hittills så har frågan jag brottats mycket mer med varit frågan om vad det innebär för mig att vara kristen, än varför jag är kristen.

Stopp ett tag! Barnet frågade inte varför jag är kristen eller vad det innebär att vara kristen. Hon frågade hur det känns att vara kristen.

"Hur känns det att vara kristen?"
Gode Gud, hjälp mig! En bön för
genom mitt huvud. Vad ska av svara?
Inte kan jag ge ett svar på den frå-
gan så att barnet förstår. Tänkte jag.
Att vara kristen är först och främst
att vara människa. Allt det som det
känns att vara människa, det är också
det som det känns att vara kristen.

Hur känns det att vara människa?
Hur känns det att vara trygg? Att vara omsluten av kärlek? Tillsammans med dem man älskar? Del av en gemenskap som skär över tid och rum? Så känns det att vara kristen.

"Hur känns det att vara ensam? Ifrågasatt? Rädd?" Hur känns det att vara full av frågor, att vara förvirrad och utlämnad åt ångest? Så känns det också att vara kristen.

Jag tänkte att jag hinner aldrig förklara hur det känns. Det kommer att ta för lång tid, barnet skulle kanske inte orka lyssna klart, och tänk om jag inte hittade de rätta orden och gav tillräckliga förklaringar.

Att vara kristen är att tro att Gud blivit människa. Om Gud varit människa vet Gud hur det känns att vara människa. Allt det som känns att vara människa det har också den som skapat hela världen känt. Och känner!

"Hur känns det att vara kristen?"

Nu har jag tagit av mig skorna och tittar upp på barnet igen. Jag känner plötsligt igen blicken. Det är Guds blick. Gud som varit människa och som känner igen allt det som jag känner.

Hur det känns?
 ”Skönt!” svarade jag.
 Och barnet sprang vidare mot nya
 lekar, mot nya frågor att ställa och
 mot nya erfarenheter av vad det är att
 vara människa.

*"Hur känns
det att vara
kristen?"*

Sofia Westergaard utmanas av barnen att svara på frågor om sin kristna tro.

tankar
TRO
och LIV

	HAN I LEJONGROPEN	KORTA- RE ÄN ROMAN		PRYDA FÄR SI- NA UT- BROTT	ÄR RÖD- MÄRKE- RAD I ALMA- NACKAN
↓	ALLRA SIST	NERLAGD AVISA			
→					
	HAR FOT- FÄSTE	TOG HEM SPELET			
	DUNST- TER- KULÖR	STAT MED HERCE- GOVINA		MYR- GRÄS GRÖD- DAR	
↘	STYV- NACKA- DE				LADE KANSE LESS

↓	HAR- MONI HAGEN PÅ SCEN		MYCKET LÅNG- SAMT	KAN BOLLEN GÅ I	↓	ÄR MAN ALLTID DÄR- FINKAR				
→									BÖN	
									PRO- FANT	

BOK F61				VIKTIG PJÄS		FEJS				LYSS- NAS TILL I APRIL
→										
HASTA						TORK- HUS				DIFFUS
LUKTAR GOTT						VISA				HALLON

↘						DEN SLÄS MED				L Ö G N
→										
	RYMMER PLAN							→		
→									TVÅL I REBUS	

PSALMEN ”Och allt i dagar vintergrå skall löst av himmelsljuset mot blom och mognad gå. Vi glädes åt varandra åt sol och sommartid, att på Guds jord få vandra och äga himlens frid. ”						GÖR BIT TILL FÄGEL				MAJORI- TETS- ÄGARE I COOP DUMPADE
						RIKT- NING INOM ISLAM	NATT- VARD- KÄRL	STORM- FÄGLAR		
						KVAR AV HERR- GÅRD		↘	↘	KÖNET KUNDE SVENSKA ORD
						DEL AV JÖSSE ARBETS- ORGA- NISA- TION				TVÅ BRIT- TISKA DRAG
						MYCKET OTÄCKT				

Korsordsvinnare: Av de inskickade svaren har vi dragit följande vinnare:
Ulrika Paalberg, Elisabeth Arvidsson och Ann Brorström. Grattis och tack till alla som skickat in.

Personalhörnan

Ingrid Trulsson, ny kantor i Hjärtum och Västerlanda.

- 1. Vem är du?** Jag kommer ursprungligen från Vargön men bor numera på Vänersnäs. Jag har varit lärare men sadlade om och i januari i år tog jag kantorsexamen vid Hjo folkhögskola.
- 2. Vad ser du fram emot i jobbet som kantor här?** Många saker, bland annat att få leda kör och spela i gudstjänst.
- 3. Vad gör du på fritiden?** När jag inte arbetar tycker jag om att ägna min tid åt att läsa. Jag läser både skönlitteratur och faktaböcker, gärna om tiden kring andra världskriget.

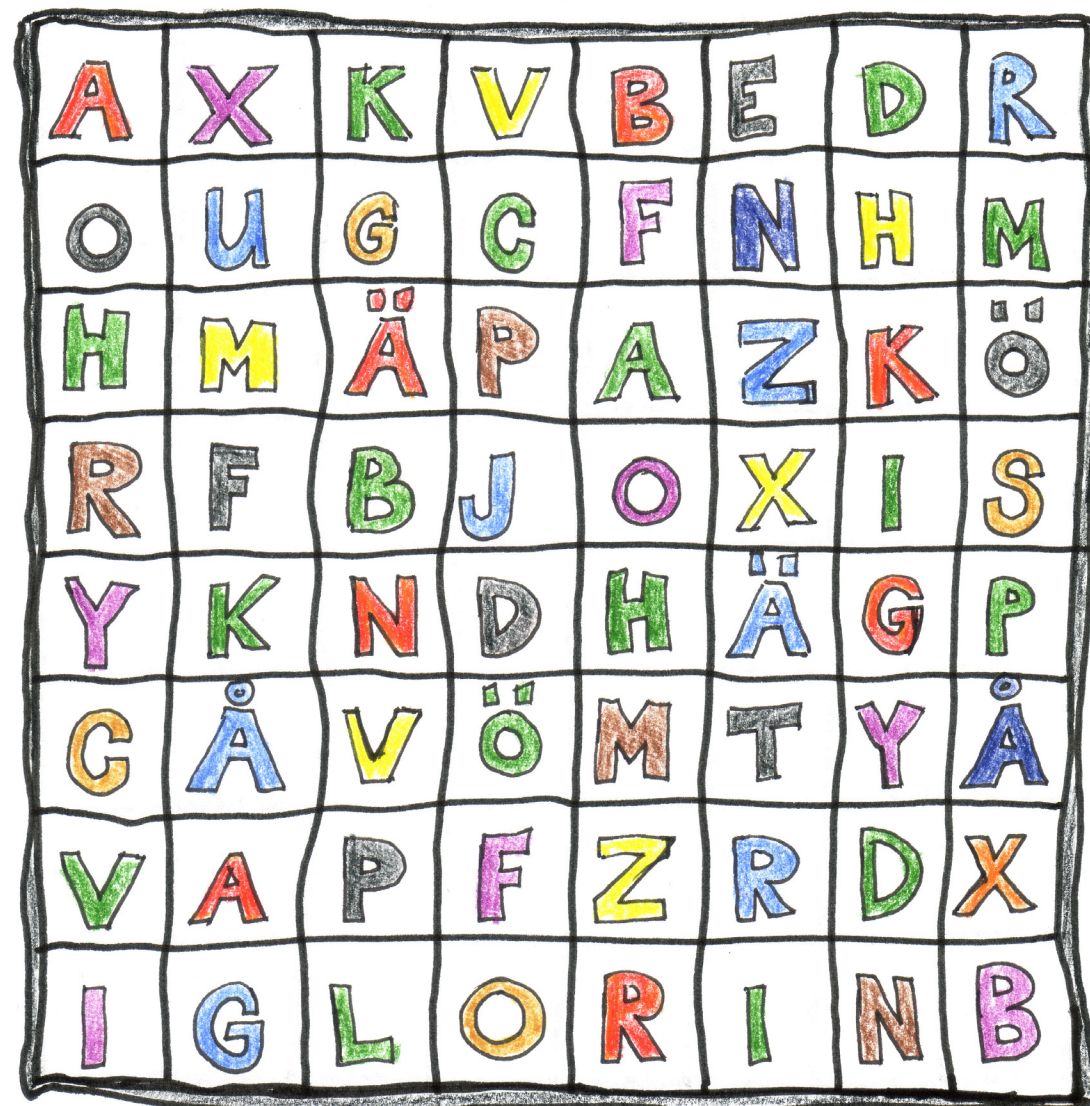
Vi hälsar Ingrid välkommen till Svenska kyrkan i Lilla Edet!

Skicka in din lösning senast 3 maj till *Föreningsbladet Maria*, Fuxernavägen 10, 463 33 Lilla Edet.
Vi drar tre vinnare som får ett bokpris hemskickat.

Name.....
Address.....

HITTA ORDET

STRYK DE BOKSTÄVER SOM DET FINNS 2 ELLER FLER AV.
PUSSLA IHOP DE RESTERANDE BOKSTÄVERNA TILL ETT ORD.

UR DROPPEN 2008, AV ANNELI OLSSON

JESUS SA ATT HAN VAR _ _ _ _ _

Barn som skickar in rätt svar deltar i utlottningen av en DVD-film, bok eller prenumeration av tidningen Droppen, med berättelser och mer pyssel. **Skicka svaret** till lillaedets.pastorat@svenskakyrkan.se och skriv hur gammal du är och vad du helst vill ha.

Barndop

FUXERNA-ÅSBRÄCKA

Född 160509 Matheo Fernández Cancino, döpt 161127 i Fuxerna kyrka

Född 161001 Loke Danielsson, döpt 170122 i Ale-Skövde kyrka

Född 160908 Alva Wetterlund, döpt 170122 i Åsbräcka kyrka

Född 161001 Aaron Jakobsson, döpt 170205 i Fuxerna kyrka

HJÄRTUM

Född 160705 Philip Sjöstrand, döpt 170129 i Tunge kyrka

Född 160728 Gösta Trönnberg, döpt 170121 i Hjärtums kyrka

Född 161204 Abbe Axel Andreasson, döpt 170204 i Hjärtum

Född 160718 Wilma Hallikainen, döpt 170212 i Fuxerna kyrka

VÄSTERLANDA

Född 160824 Neelia Jahnke, döpt 161218 i Fuxerna kyrka

Född 160526 Clara Upadhyay, döpt 161226 i Västerlanda kyrka

Bevara dessa barn i ditt förbund.

GUDSTJÄNSTER/MÄSSOR

HJÄRTUM

Söndagar, gudstjänst/högmässa kl. 10

VÄSTERLANDA

Söndagar, högmässa kl. 12
Torsdagar, mässa kl. 19

FUXERNA

Söndagar, högmässa kl. 10
Onsdagar, mässa kl. 18.30

DJURHULT

En söndag i månaden
Gudstjänst kl. 16

ÅSBRÄCKA

Vissa helger (Se annonser!)

APRIL

HELIGA DANSER CIRKELDANS

i Hjärtums församlingshem
onsdag 5 april kl. 18.30

Ledare och upplysningar:
Gudrun Nilsson, 0703-18 05 18

MESSY CHURCH

– för hela familjen
Fika, sång, pyssel, gudstjänst
och lagad mat.

Fuxerna församlingshem,
torsdag 6 april kl. 17.15

Hjärtums församlingshem,
måndag 24 april kl. 17

Ingen anmälan. Gratis.

GEMENSKAPSTRÄFF

Fuxerna församlingshem,
torsdag 20 april kl. 14

Roland Kristensson & Inger Lindeskog
”SSB – vad är det?”

Den snart hundraåriga
bönegemenskapen. Societas Sanctae
Birgittae presenteras. Kaffe, lotteri.
Kyrktaxi för församlingsbor.

PILGRIMSVANDRING I KULTURVECKAN

Tisdag 25 april kl. 17

Samling utanför Fuxerna
församlingshem. Vandring via
Brattorpsåns naturreservat till
Hjärtum. *Ingen kostnad, ingen
anmälan.*

VALBORGSMÄSSOAFTON

Eld & Aftonbön i Åsbräcka
kyrka **söndag 30 april kl. 19**,
Bo Westergaard.

Valborgsfirande med aftonbön
i Hjärtums kyrka, **söndag
30 april kl. 18.30**

MAJ

HELIGA DANSER CIRKELDANS

i Hjärtums församlingshem
3 maj kl. 18.30

Ledare och upplysningar
Gudrun Nilsson, 0703-18 05 18

MESSY CHURCH

– för hela familjen
Fika, sång, pyssel, gudstjänst
och lagad mat.

Fuxerna församlingshem,
torsdag 4 maj kl. 17.15

Västerlanda församling,
söndag 21 maj kl. 10.30

Hjärtums församlingshem,
måndag 22 maj kl. 17
Ingen anmälan. Gratis.

SÖNDAG XL

i Fuxerna kyrka **7 maj kl. 10**
Utflykt till Åh stiftsgård. *Anmälan.*

FÖRSAMLINGSRESA TILL DALSLAND

Tisdag 16 maj

Mer information kommer i
församlingshem och kyrkor.
Anmälan senast 7 maj,
0520-49 47 00.

PILGRIMSVANDRING

Måndag 29 maj kl. 17

Samling vid Fuxerna församlingshem
för gemensam transport till Säby på
Tjörn. Vandring på Säby ö med havs-
utsikt. Ingen kostnad, ingen anmälan.
Ledare och upplysningar:
Inger Lindeskog 0520-49 47 08

JUNI/JULI

PILGRIMSVANDRING

Söndag 18 juni efter högmässan i
Fuxerna kyrka **kl. 10.**

Efter kyrkkaffet vandring via Ström
och Uxås till Stora Gunnarsvattnet,
åter via Åby och Berg Östra. Ta med
mat och dryck för hela dagen.
Ingen kostnad, ingen anmälan.

SOMMARKYRKA I FUXERNA KYRKA

Utställning och servering
med hembakat.

19-22 och 26-30 juni kl. 14-17,
andakt kl. 15

VÄGKYRKA I VÄSTERLANDA

Hantverksutställning med försäljning,
servering & visning av kyrkan.

3-16 juli kl. 13-18, andakt kl. 15

ANNANDAG PÅSK

17 april kl. 10

Sammanlyst högmässa i Fuxerna kyrka
Kyrkoherde Mikael Isacson avtackas
Efterföljande lunch i Folkets hus

Anmälan till lunchen senast 9 april.

Alla hälsas varmt välkomna!

FRÅN DÖD TILL LIV PÅSKENS GUDSTJÄNSTER

Skärtorsdag, 13 april

18	Hjärtum	Högmässa, Marcus Stille
18.30	Fuxerna	Högmässa, Bo Westergaard
19	Västerlanda	Högmässa, Rolf Pettersson

Långfredag, 14 april

10	Hjärtum	Långfredagsgudstjänst, Mikael Isacson
12	Västerlanda	Långfredagsgudstjänst, Mikael Isacson
15	Fuxerna	Långfredagsgudstjänst, Mikael Isacson

Påskafton, 15 april

22	Fuxerna	Påskvaka, Rolf Pettersson
----	---------	---------------------------

Påskdagen, 16 april

10	Fuxerna	Högmässa, Bo Westergaard
10	Hjärtum	Högmässa, Marcus Stille
12	Västerlanda	Högmässa, Rolf Pettersson
14	Fuxerna	Finsk högmässa, Ida Olenius
16	Djurhult	Högmässa, Gösta Mellberg

Annandag påsk, 17 april

10	Fuxerna	Högmässa, avskedspredikan, Mikael Isacson. Efterföljande lunch i Folkets hus. Anmälan.
----	---------	--

**Carl-Henrik
Karlsson**

som ansvarat för
församlingsbladet
Maria fram till
och med 2016,
avslutade i
januari sin tjänst i
pastoratet för att

gå vidare till Backa församling. Tack för
vad du gjort och lycka till i framtiden!

*Församlingsbladet handhas från och
med detta nummer av en redaktions-
grupp. (se sid 2)*

Lilla Maria

– varje månad

Kalendern kan hämtas i kyrkor
och församlingshem.

För prenumeration via e-post eller
beställning av aktuellt nummer:

0520-49 47 00

lillaedets.pastorat@svenskakyrkan.se